

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

На тему «ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ АДМІНІСТРАТИВНИХ
ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА»

Виконав студент 2 курсу, групи ОПмз-81а

Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Привалова Ірина Іванівна

Керівник: к.е.н., доцент Бурденко І.М.

Суми -2019 рік

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної магістерської роботи на тему «ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА»

Привалової Ірини Іванівни

Актуальність обраної теми пояснюється недостатньою обґрунтованістю деяких аспектів ведення обліку та здійснення аналізу адміністративних витрат на підприємствах і необхідністю їх вдосконалення.

Метою роботи є обґрунтування теоретичних положень та практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку та аналізу адміністративних витрат.

Об'єктом дослідження є процес організації обліку та аналізу адміністративних витрат.

Предметом дослідження є комплекс теоретичних, методичних та практичних аспектів, пов'язаних з обліком та аналізом адміністративних витрат та їх вдосконаленням.

Для досягнення поставленої мети та завдань були використані такі методи дослідження: аналіз, синтез, систематизація, зіставлення, класифікація наукових джерел інформації, що дозволило узагальнити та систематизувати погляди вчених на проблему, яка вивчається.

Інформаційною базою кваліфікаційної магістерської роботи є: законодавчі акти України та нормативно-правові документи з питань обліку та аналізу адміністративних витрат, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених із цих питань, облікова політика підприємства, фінансова звітність підприємства.

Основний науковий результат роботи полягає у такому:

- запропоновано змінити структуру аналітичних рахунків адміністративних витрат, а саме: аналітичний рахунок «Реклама» віднести на 93 рахунок «Витрати на збут» та аналітичний рахунок

«Доставка робочих» віднести на 91 рахунок «Загальновиробничі витрати»;

- запропонована зміна періодичності здійснення аналізу адміністративних витрат, а саме: не раз на рік, а щоквартально;
- запропоновано визначати чинники, які мають вплив на відхилення, для того, щоб використовувати ці дані при аналізі адміністративних витрат;
- запропоновано здійснювати контроль та аналіз відхилень фактичних показників від планових, що слугували б основою для виплати преміювання або застосування штрафних санкцій.

Одержані результати можуть бути використаними на підприємстві ДП «Завод ОБ та ВТ».

Результати апробації основних положень кваліфікаційної магістерської роботи були опубліковані у збірнику тез IV Всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України» 21 – 22 листопада 2019 року.

Ключові слова: адміністративні витрати, аналіз, бухгалтерський облік, підприємство, управління, облік.

Зміст кваліфікаційної магістерської роботи викладено на 62 сторінках, зокрема список використаних джерел із 37 найменувань, розміщений на 4 сторінках. Робота містить 7 таблиць, 4 рисунків, а також 2 додатка, розміщених на 4 сторінках.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2019 рік

Рік захисту роботи – 2019 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ Й АНАЛІЗУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ.....	7
1.1 Поняття та класифікація адміністративних витрат	7
1.2 Загальна схема аналізу адміністративних витрат	15
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ	23
2.1 Загальна фінансово-економічна характеристика підприємства.....	23
2.2 Організація обліку адміністративних витрат	27
2.3 Аналіз адміністративних витрат на підприємстві	34
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ	41
3.1 Шляхи вдосконалення організації обліку адміністративних витрат	41
3.2 Шляхи вдосконалення аналізу адміністративних витрат	46
ВИСНОВКИ.....	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	53
ДОДАТКИ.....	Ошибка! Закладка не определена.

ВСТУП

В умовах перебудови економіки України та проведення повноцінної реформи існуючого бухгалтерського обліку вагомим значенням набуває організація на підприємствах дійового обліку витрат на основі створення своєї облікової політики, яка має здатність задовольнити потреби всіх підрозділів управління у відповідній інформації про фінансовий стан і перспективи підприємства. Створення такої облікової політики можливо якщо підприємство застосовує у своїй діяльності сучасні методи обліку і аналізу адміністративних витрат. У цьому сенсі науково-дослідні роботи, що приймають до уваги специфіку кожної галузі національної економіки, орієнтовані на її економічні і технологічні відмінності, стають актуальними [30].

Постійне і помітне збільшення обсягу і частки адміністративних витрат в сумі витрат підприємств підтверджує те, що необхідно шукати оптимальні методи обліку та аналізу, які націлені на потреби управління та всіх інших користувачів економічної інформації. Удосконалення обліку та аналізу адміністративних витрат виробничих підприємств є частиною вдосконалення механізму управління господарською діяльністю підприємств в ринкових умовах і поліпшення їх фінансових результатів.

Актуальність обраної теми пояснюється недостатньою обґрунтованістю деяких аспектів ведення обліку та здійснення аналізу адміністративних витрат на підприємствах і необхідністю їх вдосконалення.

Метою роботи є обґрунтування теоретичних положень та практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку та аналізу адміністративних витрат.

Предметом дослідження є комплекс теоретичних, методичних та практичних аспектів, пов'язаних з обліком та аналізом адміністративних витрат та їх вдосконаленням.

Об'єктом дослідження є процес організації обліку та аналізу адміністративних витрат.

У відповідності до мети в роботі необхідне вирішення наступних завдань:

- дослідити поняття та класифікацію адміністративних витрат;
- визначити загальну схему аналізу адміністративних витрат;
- описати загальну фінансово-економічну характеристику досліджуваного підприємства;
- дослідити організацію обліку адміністративних витрат на підприємстві;
- дослідити як здійснюється аналіз адміністративних витрат на підприємстві;
- запропонувати шляхи вдосконалення організації обліку адміністративних витрат;
- запропонувати напрями вдосконалення аналізу адміністративних витрат.

Для досягнення поставленої мети і завдань використовувалися такі методи дослідження: аналіз, узагальнення, систематизація, порівняння, класифікація наукових джерел інформації, що дало змогу систематизувати і узагальнити різні погляди вчених на досліджувану проблему.

Інформаційною базою кваліфікаційної магістерської роботи є: законодавчі акти України та нормативно-правові документи з питань обліку та аналізу адміністративних витрат, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених із цих питань, облікова політика підприємства, фінансова звітність підприємства.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ Й АНАЛІЗУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ

1.1 Поняття та класифікація адміністративних витрат

На даний момент в науковій літературі немає єдиної точки зору стосовно визначення терміна «адміністративні витрати».

На думку Ю. В. Подмешальської, Л. К. Феофанова та Г. Ю. Осетрова, адміністративні витрати являють собою суму всіх витрат підприємства, які не пов'язані з виробництвом, але пов'язані з управлінням підприємством. Ці витрати не збільшують вартість готової продукції, але збільшують вартість підприємства і без їх реалізації діяльність буде неможлива. Адміністративні витрати, які є витратами на управління, вимагають своєчасного, повного і об'єктивного обліку [9, с. 39].

Дослідниця Н.М. Грабова зазначає, що до адміністративних витрат відносяться ті загальногосподарські витрати, які спрямовані на управління підприємством в цілому. Вони займають велику частку операційних витрат, які не включені в собівартість продукції [28, с. 175].

На думку Бутинця Ф.Ф. [5] та Сука П.Л. [6], адміністративні витрати являють собою суму всіх витрат підприємства, які не можна безпосередньо віднести до виробництва, але які є життєво важливими, тобто без їх здійснення така діяльність була б неможлива.

Маренич Т.Г. підкреслював, що адміністративні витрати хоч і не приймають участь у створенні продукції, але вони є необхідними для нормального функціонування виробництва [7, с.112].

Автор Ловінська Л.Г зазначає, що адміністративні витрати – витрати на технічне обслуговування і управління виробництвом (майстерні, площадки), які змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно до зміни в діяльності [29, с. 188].

К. Друрі зазначає, що такі витрати не гарантують, що вони будуть приносити дохід у майбутньому, тобто вони будуть створювати додаткову цінність для конкретного продукту. Вони виникають, стверджує він, не в процесі виробництва, а на інших стадіях життєвого циклу продукту, і тому недоречно враховувати їх до собівартості продукції [10, с.48].

Як відмічає В.Я. Фаріон, утримання служб і відділів управління підприємством, апарату управління вимагає відповідних витрат. Ці витрати є обов'язковими та неминучими. На відміну від прямих витрат, які включені в собівартість продукції, вони відносяться до адміністративних витрат, і останні безпосередньо впливають на фінансові результати, оскільки вони пов'язані з утриманням та організацією підприємства в цілому [11, с.2].

На думку Ю. В. Подмешальської, Л. К. Феофанова та Г. Ю. Осетрова, Щоб точно і правильно відобразити адміністративні витрати в бухгалтерському обліку, необхідно визначити адміністративні витрати як багатопланову категорію, яка дозволить приймати управлінські рішення для забезпечення ефективності діяльності підприємства.

Потрібно зрозуміти, що адміністративні витрати це:

- витрати періоду;
- операційні;
- непрямі;
- невиробничі;
- не включаються до собівартості реалізованої продукції, робіт, послуг та скорочують дохід звітного періоду [9, с. 40].

Отже, адміністративні витрати досить часто аналізуються авторами в їх наукових роботах, і в більшості випадків вони погоджуються з твердженням, що адміністративні витрати – це витрати на підтримку основної діяльності.

Ми також погоджуємося з цим визначенням, тому що, на нашу думку, це найбільш правильне твердження.

Виходячи з особливостей багатопланової категорії «адміністративні витрати», підприємство повинно визначити перелік цих витрат відповідно до чинного законодавства та умов праці конкретного суб'єкта господарювання. На підставі даного переліку підприємство повинно проаналізувати визначені витрати, згрупувати їх в конкретні групи класифікації і відобразити їх в Наказі про облікову політику. Така операція необхідна для того, щоб уникнути потрапляння до складу адміністративних витрат таких витрат, які не відповідають ознакам адміністративних, оскільки це може призвести до неправильного визначення фінансового результату та, як наслідок, до штрафних санкцій за недостовірно визначений податок на прибуток [9, с. 40].

Відповідно до теорії, основними факторами, які визначають класифікаційні ознаки адміністративних витрат підприємства певної галузі, систему їх обліку та калькулювання собівартості продукції, є:

- вид господарської діяльності підприємства;
- організаційна побудова господарської діяльності;
- галузь та підгалузь виду діяльності;
- вид продукції, що розробляється на підприємстві;
- методи оцінки об'єктів обліку;
- система організації внутрішньогосподарських відносин;
- методи формування собівартості продукції.

Ефективна організація обліку адміністративних витрат і внутрішнього контролю за використанням адміністративних витрат вимагає їх класифікації за однорідними ознаками. Це можуть бути як і класифікаційні групи, так і елементи, кожний з яких розподіляється на конкретно визначені статті. Класифікацію адміністративних витрат підприємство повинно здійснювати керуючись даними з приводу особливостей галузі, виробництва, форми власності, своїх власних потреб та при цьому додержуючись законодавчо-нормативних вимог. На основі цього, можна стверджувати той факт, що від

коректної класифікації адміністративних витрат і їх розподілу на певні групи, облік цих витрат буде набагато більш раціональним [9, с. 40].

На законодавчо-нормативному рівні склад адміністративних витрат регламентується П(С)БО 16 «Витрати».

Згідно з пунктом 18 П(С)БО 16 «Витрати» до адміністративних витрат відносяться такі загальногосподарські витрати, що спрямовані на обслуговування та управління підприємством:

- загальні корпоративні витрати (організаційні витрати, витрати на проведення річних зборів, представницькі витрати тощо);
- витрати на службові відрядження і утримання апарату управління підприємством та іншого загальногосподарського персоналу;
- витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського використання (операційна оренда, страхування майна, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення, охорона);
- винагороди за професійні послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо);
- витрати на зв'язок (поштові, телеграфні, телефонні, телекс, факс тощо);
- амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання;
- витрати на врегулювання спорів у судових органах;
- податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім податків, зборів та обов'язкових платежів, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг);
- плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків, а також витрати, пов'язані з купівлею-продажем валюти;
- інші витрати загальногосподарського призначення [12].

На думку багатьох вчених та практиків, існуюча номенклатура адміністративних витрат не є науково обгрунтованою, і в деяких випадках досить важко зрозуміти обгрунтованість критеріїв відбору.

Щодо класифікації адміністративних витрат, що наведений у п. 18 П(С)БО 16 «Витрати» [12], Панчук І.Ю. та Головай Н.М. вважають досить спірним віднесення до адміністративних витрат витрат, пов'язаних із врегулюванням спорів у судових органах. Наприклад, з врегулювання спорів у судових органах передбачають, крім сплати державного мита, ще сплату штрафних санкцій, які мають узагальнюватися на рахунку 94 «Інші витрати операційної діяльності». Тому, на їхню думку, такі витрати повинні бути відображені у складі інших операційних витрат підприємства [13, с. 70].

Варто погодитися з М. С. Пушкарем, який, зокрема, зазначив, що наведений у п. 18 П(С)БО 16 «Витрати» [12] перелік складових адміністративних витрат обгрунтований на саме бухгалтерському підході щодо питання відображення витрат, які пов'язані із утриманням персоналу адміністрації, і господарськими витратами, податками, послугами різних кредиторів [16, с. 260].

О. Г. Чепець та М. С. Супрун визначають класифікацію адміністративних витрат (рис. 1.1).

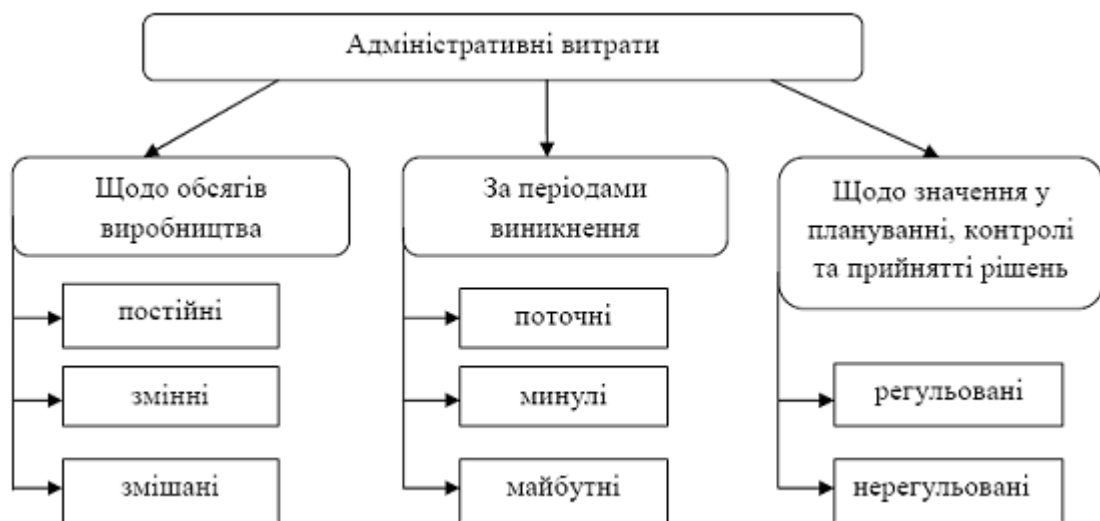

Рис. 1.1 – Класифікація адміністративних витрат [14]

Постійні витрати – це витрати, які залишаються незмінними (або майже незмінними) при зміні розміру діяльності. Змінні непрямі витрати змінюються прямо або майже прямо пропорційно до зміни обсягу виробництва. Також розглядають змішані (напівзмінні чи напівпостійні) витрати, величина яких змінюється зі зміною обсягу виробництва, але порівняно з змінними витратами – не прямо пропорційно. Таким чином, ці витрати мають як постійну, так і змінну складову частину.

Фіксовані або нерегульовані адміністративні витрати залежать від того, наскільки велика потужністю суб'єкта господарювання. Вони складаються з витрат на заробітну плату працівників і страхування, які обслуговують процес виробництва, податки, амортизацію. Величина цих витрат залежить від розміру планованої потужності. Коли потужність вже сформована, абсолютний розмір витрат майже не залежить від того, наскільки потужність використовується.

Шендригоренко М. Т. зазначає, що адміністративні витрати відносяться до витрат періоду – це витрати, що не включаються до вартості послуг та запасів і визначаються як витрати того періоду, в якому вони були понесені. Важливою рисою витрат як у виробничій, так і в невиробничій сфері є характер їх зв'язку з певним об'єктом: підрозділом, проектом тощо. Залежно від характеру цих відносин витрати поділяють на прямі і непрямі. Адміністративні витрати – це непрямі витрати – витрати, які не можуть бути зараховані на конкретний об'єкт витрат найбільш економічним способом [15, с. 449].

За цільовим спрямуванням і техніко-економічним призначенням витрати діляться на основні та накладні. Адміністративні витрати відносяться до накладних – це витрати, пов'язані з управлінням і обслуговуванням виробництва, які необхідні для його належного функціонування. Їх розділяють на загальновиробничі (цехові) та адміністративні (збираються з усього підприємства в цілому). Розмір цих витрат залежить від структури управління підрозділами, цехами і підприємствами. Витрати можуть бути однорідними

(одноелементними) або комплексними виходячи зі свого складу. Адміністративні витрати відносяться до комплексних, які складаються із набору різнорідних витрат [15, с. 450].

Важливим групуванням витрат, що використовуються як у теорії, так і у практиці обліку витрат на виробництво, є розподіл витрат на виробництво за економічними елементами.

Залежно від здатності витрат змінюватися під впливом управлінських рішень, прийнятих керівництвом підприємства, витрати діляться на:

- релевантні – ті, що змінюються під впливом управлінських рішень;
- іррелевантні – ті, що не змінюються під впливом управлінських рішень.

Адміністративні витрати відносяться до релевантних [15, с. 450].

Залежно від здатності реагувати на зміни у виробництві, витрати діляться на постійні та змінні. Адміністративні витрати – це постійні витрати, тому що, незалежно від зміни обсягу послуг, що надаються, витрати на управління цим процесом не змінюються і розподіляються певними частинами на кожен вид послуг підприємства [15, с. 450].

Таким чином, дослідження дозволило з'ясувати, що більшість авторів виділяють різні класифікаційні ознаки, зокрема:

- відношення до основних процесів підприємства;
- комплексність витрат (номенклатура статей);
- групування за економічними елементами;
- цільове спрямування і техніко-економічне призначення;
- періодичність виникнення;
- можливість регулювання;
- та інше.

1.2 Загальна схема аналізу адміністративних витрат

Аналіз процесів і явищ господарської діяльності проводиться з самого початку утворення людства. Прийоми аналізу почалися ще у Стародавній Греції. У XIX ст. аналіз був поглиблений і розширений в Англії, Німеччині, Франції та в інших країнах. В Україні розвиток економічного аналізу відбувся на початку XX століття. Згодом була проведена значна робота по розробці теорії економічного аналізу, а також щодо вдосконалення її методології. З року в рік зростає роль і значення економічного аналізу, удосконалюється його теоретичний апарат і методичний інструментарій. Всебічному вивченню економічних явищ і процесів на підприємствах сприяє поява нових видів, способів і прийомів аналізу [17, с. 67].

В даний час економічний аналіз є важливим елементом діяльності підприємств, так як він забезпечує вивчення та дослідження їх функціонування, прогнозування майбутнього розвитку, створення резервів зниження витрат, пошуку напрямків підвищення ефективності їх діяльності, а також є інформаційною базою для того, щоб прийняти обґрунтовані управлінські рішення.

В сучасних умовах завдання і функції економічного аналізу змінюються, оскільки для забезпечення конкурентоспроможності підприємства необхідно враховувати нерівномірну динаміку розвитку систем, децентралізацію функцій управління, імовірнісний характер процесів, що відбуваються [17, с. 68].

Відповідно до теорії, оскільки витрати є невід'ємною частиною в діяльності підприємства по виробництву продукції, наданні послуг, то витрати є одним із важливих об'єктів економічного аналізу. Аналіз адміністративних витрат має сприяти найбільш раціональному використанню матеріальних, фінансових і трудових ресурсів.

Незважаючи на важливу роль економічного аналізу, існує декілька причин неефективності проведення такого аналізу на підприємствах.

Зокрема, О.В. Олійник підкреслила причини недосконалості економічного аналізу як професійної діяльності, розділивши їх на дві групи:

- загальні причини:
  - 1) недосконалість законодавчої бази (постійна зміна, протиріччя, невідповідність положень різних нормативних документів);
  - 2) ментальність, трансформація суспільної свідомості;
  - 3) відсутність практики аналітичного обґрунтування стратегій розвитку на рівні держави, регіону, суб'єкта;
- на рівні окремих суб'єктів господарювання:
  - 1) недостатня кваліфікація економістів;
  - 2) недостатня якість бухгалтерських даних;
  - 3) відсутність підрозділу з економічного аналізу, брак досвіду аналітиків;
  - 4) відсутність інформаційних технологій або невикористання їх в економічному аналізі;
  - 5) низька ефективність використовуваних методів аналізу;
  - 6) відсутність методичних матеріалів;
  - 7) низька зацікавленість управлінського персоналу, власників;
  - 8) дуже слабка організація аналітичної роботи [8, с. 169].

Відповідно до теорії аналізу, основними завданнями аналізу адміністративних витрат є:

- аналіз суми адміністративних витрат;
- дослідження динаміки адміністративних витрат;
- аналіз адміністративних витрат у загальній структурі витрат від звичайної діяльності;
- аналіз структури адміністративних витрат;
- пошук резервів зниження адміністративних витрат.

Для того, щоб поліпшити аналіз економічної ефективності основних видів діяльності підприємства, необхідно забезпечити комплексність такого

аналізу. Всебічний аналіз лежить в основі інформаційної системи управління, є значним елементом розроблення науково-обґрунтованих планів і здійснення підготовки управлінських рішень, інструментом оперативного контролю за прийнятими рішеннями, а також ефективним засобом запобігання неефективної господарської діяльності та визначення внутрішньогосподарських резервів. У процесі комплексного економічного аналізу отримані результати діяльності зіставляються з даними за попередні звітні періоди, а також з аналогічними показниками інших підприємств галузі та середніми показниками галузі; встановлюється вплив різних чинників на результати господарської діяльності; підлягають дослідженню помилки, недоліки, невикористані можливості та перспективи. Комплексність такого дослідження забезпечує охоплення абсолютно всіх ланок господарської діяльності підприємства та всебічного вивчення причинно-наслідкових зв'язків в економіці підприємства [17, с. 70].

Як зазначає Піскунова Н.В., аналіз витрат діяльності підприємства полягає в наданні інформації та всебічній оцінці отриманих результатів, їх оптимізації та обґрунтуванні управлінських рішень для подальшої раціоналізації. Вона вважає, що досягнення цієї мети досягається шляхом вирішення аналітичних задач, згрупованих у три блоки дослідження: стратегічний, поточний (оперативний) та ретроспективний (підсумковий) аналіз. Стратегічний аналіз спрямований на визначення основної мети підприємства, яка зазвичай передбачає максимізацію прибутку за рахунок посилення її конкурентної переваги. Досягнення стратегічних цілей передбачає розробку тактичних заходів, які можуть тимчасово збільшувати рівень грошових витрат через певні проміжки часу. Найважливішим напрямом остаточного (ретроспективного) аналізу є дослідження динаміки та структури витрат як на рівні цілого підприємства, так і на рівні окремих центрів відповідальності. Поєднання структурного і динамічного аналізу дозволяє застосовувати комплексний підхід до вивчення витрат і виявляти слабкі і

сильні сторони діяльності підприємства з управління витратами підприємства [1, с. 359].

При проведенні аналізу діяльності підприємств виділяють три етапи роботи: підготовчий, основний етап, підсумковий [2, с. 106-111]. У таблиці 1.2 представлені особливості і зміст трьох етапів аналізу витрат.

Таблиця 1.2 – Характеристика основних етапів аналізу витрат підприємства

Етапи аналізу		Характеристика	Заходи
Підготовчий етап	Складання плану економічного аналізу	Визначення мети, завдань, предмета і об'єкта аналізу; Розподіл роботи між виконавцями; Визначення джерел інформації, системи показників, методів і прийомів аналізу; Рекомендації з послідовності і періодичності дослідження.	Складання плану аналізу і графіка його проведення; Розробка програми і всього інструментарію аналізу (макетів таблиць, алгоритмів розрахунків і т. д.)
	Забезпечення аналізу	Інформаційне забезпечення аналізу; Матеріально-технічне забезпечення.	Визначення інформаційної бази аналізу; Перевірка правильності даних; Проведення монографічних і соціологічних обстежень.
Основний етап	Оцінка інформаційних матеріалів	Систематизація інформації, оцінка її достовірності, достатності й адекватності програмі та визначеним методам аналізу.	Підбирання, перевірка повноти і якості використовуваної в аналізі інформації.
	Аналіз показників	Оцінка стану та ефективності діяльності об'єкта аналізу; Визначення резервів підвищення ефективності господарювання.	Статистична обробка та узагальнення даних; Зіставлення показників; Складання аналітичних розрахунків; Факторний аналіз; Заповнення аналітичних таблиць.

Продовження таблиці 1.2

Заключний етап	Остаточна оцінка результатів аналізу	Вивчення й узагальнення (групування, підрахунок) резервів виробництва; Визначення заходів з реалізації; Доведення до відома зацікавлених осіб про результати аналізу; Систематичний контроль за виконанням рішення	Складання висновків, доповідних записок по результатам аналізу; Коригування методики (за необхідністю) та організації аналізу; Апробація результатів; Розповсюдження передового досвіду.
----------------	--------------------------------------	--	--

Джерело: доповнено відповідно до джерел [3; 2, с. 106-111; 4, с. 65-80].

На першому етапі розробляють план економічного аналізу, визначають мету, завдання та умови роботи підприємства, проводять оцінку матеріально-технічного забезпечення. Його діяльність розглядають у сфері виробництва (ресурси виробництва, виробничий процес та результати виробництва) і фінансових аспектах.

На другому етапі приділяють увагу технічним, економічним, соціальним, екологічним та інші параметрам діяльності підприємств, оцінюють інформаційні матеріали та аналізують показники. Вибір необхідної і достатньої кількості системи показників залежить від обраної методу аналізу.

На третьому етапі результати аналізу підсумовуються.

Як зазначає Юлія Чебан, основною та головною метою організації обліку витрат є створення інформаційної бази для того, щоб було можливо здійснювати аналіз витрат та приймати управлінські рішення. Аналіз витрат здійснюється з метою визначення обґрунтованості понесених витрат та оцінки впливу окремих причин і факторів на їх величину. Результати аналізу дозволяють виявити резерви зниження витрат підприємства і причини перевитрат коштів, а також визначити основу для планування витрат.

Ю. Чебан підкреслює, що в цілому, аналіз витрат включає порівняння фактичних і прогнозованих показників у звітному періоді, фактичних – за ряд звітних періодів, виявлення факторів, що мають вплив на рівень показника та ступінь їх впливу. Аналіз динаміки витрат дозволяє визначити тенденції зміни

витрат, розробити заходи щодо їх оптимізації та уникнути зайвих витрат і витрат у виробництві. Дослідження складу і структури витрат слід проводити з метою виявлення витрат, які мають найвищу частку, а отже, й мають найбільший вплив на динаміку витрат, а також вивчення причин зміни витрат та визначення шляхів їх зниження.

Ю. Чебан вважає, що найважливішим аспектом аналізу витрат підприємства є оцінка ефективності формування витрат, яка характеризується співвідношенням прибутку і витрат, які були здійснені для її отримання, тобто рентабельністю, або оберненим показником – періодом окупності витрат. Оскільки найбільшу частку у загальній сумі витрат підприємства складають операційні витрати, то саме з них і буде доцільно розпочати аналіз ефективності формування витрат. Необхідна інформація для проведення розрахунків накопичується у річних звітах про фінансові результати підприємств [18].

Аналітичний характер інформації про адміністративні витрати характеризується наступними показниками:

- рентабельність адміністративних витрат як відношення показника чистого прибутку підприємства до обсягу адміністративних витрат;
- коефіцієнт окупності адміністративних витрат як відношення суми адміністративних витрат до показника чистого прибутку підприємства [17, с. 75].

Гайдаєнко Ольга та Малицька Ірина зазначають, що аналіз витрат підприємства є базою для їх прогнозування. Особливо вагомого значення набуває детальний економічний аналіз в умовах самостійного прогнозування витрат підприємства. У сьогоднішній діловому середовищі підприємства прагнуть максимізувати свої доходи, які дають забезпечення їхньому розвитку та надати соціальні гарантії працівникам. Зниження та оптимізація витрат підприємства сприяє як зростанню прибутку, так і особливо раціональній організації трудового процесу [19, с. 80].

Аналіз витрат підприємства здійснюють в декілька етапів, які передбачають такі аналітичні роботи:

- аналіз змін в розмірі та рівні витрат по всьому підприємству (передбачає загальну оцінку змін в розмірі та рівні отриманих витрат в порівнянні з попередніми аналітичними періодами. Така оцінка проводиться на базі розрахунку абсолютного відхилення загального обсягу, темпів росту (зниження) і рівня витрат окремих показників);
- аналіз зміни обсягу та рівня витрат з приводу окремих статей (елементів), а також за структурою витрат (дає змогу виявити зміни в розмірі витрат з приводу окремих елементів (статей), а також зміни в структурі витрат. Проведення дослідження структури питомої ваги окремих елементів витрат у їх повному обсязі дозволяють визначити більш вагомі та критичні статті витрат, зміни яких визначають тенденцію в розвитку витрат по підприємству у цілому);
- аналіз зміни загального обсягу і рівня умовно-змінних і умовно-постійних витрат підприємства (для того, щоб провести цей етап аналізу здійснюється угруповання витрат в залежності від еластичності до загальних обсягів діяльності. Отримана інформація дозволяє визначити зміни обсягу та рівня витрат змінних і постійних, що являється необхідним для управління не тільки витратами, але й загальними обсягами виробництва підприємства (визначення «межі беззбитковості»));
- аналіз змін в обсязі, рівні та складу витрат з приводу інших кваліфікаційних ознак (в залежності від мети дослідження);
- кількісна оцінка факторів, що мають вплив на формування витрат на підприємстві і окремих елементів витрат [20].

Узагальнюючи вищенаведене, більшість авторів вважають, що аналіз адміністративних витрат доцільно проводити за такими етапами:

- складання плану економічного аналізу;

- аналіз структури адміністративних витрат за статтями та в динаміці;
- виявлення резервів зниження адміністративних витрат;
- складання висновків, доповідних записок по результатам аналізу.

РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1 Загальна фінансово-економічна характеристика підприємства

Сумський Завод обважнених бурильних та ведучих труб введено в експлуатацію в 1988 році. Будівництвом і технічним забезпеченням займалась італійська фірма «Danieli». З початку своєї діяльності завод входив в структуру Сумського машинобудівельного науково-виробничого об'єднання ім. М. В. Фрунзе. З 2000 року завод мав статус дочірнього підприємства СМНВО ім. М.Фрунзе. З 2005 року підприємство було перейменовано в Дочірнє підприємство «Завод обважнених бурильних та ведучих труб» у зв'язку з його продажем та зміною власника.

Підприємство було зареєстроване за адресою: 40020, Україна, м. Суми, Ковпаківський район, вул. Комарова, 2.

Чисельність працівників на підприємстві становить 664 осіб.

Підприємство є юридичною особою від дня його державної реєстрації, має відокремлене майно, самостійний баланс, поточні та інші рахунки (у національній та іноземній валюті) в установах банків, інших кредитних установах, печатку із своїм повним найменуванням та ідентифікаційним кодом, штамп, фірмовий бланк, може мати торгову марку (знак для товарів та послуг), логотип, а також інші необхідні реквізити, які у разі необхідності реєструються відповідно до чинного законодавства.

Завод являє собою унікальне спеціалізоване підприємство по виготовленню обважнених бурильних та ведучих труб, які використовуються для проведення бурильних робіт по видобутку нафти та газу, а також при геологорозвідувальному бурінні в усіх кліматичних зонах. Підприємство атестовано та має сертифікат, який дає право на використання офіційної

монограми Американського Інституту Нафти (API) при виробництві таких труб.

Метою діяльності Підприємства є отримання прибутку та досягнення економічних та соціальних результатів в інтересах Засновника.

Предметом діяльності підприємства є:

- Виробництво та реалізація продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання;
- Випуск та реалізація товарів, послуг та робіт оборонного замовлення;
- Виробництво, випробування та реалізація обважнених бурильних та ведучих труб, компресорів та компресорних станцій, газонафтопромислового, металургійного, насосного та хімічного обладнання;
- Обробка металевих відходів та брухту; збір, заготівля, переробка, купівля та продаж, металургійна переробка металобрухту кольорових і чорних металів; збирання, первинна обробка відходів і брухту дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного каміння; збирання, заготівля окремих видів відходів як вторинної сировини; операції у сфері поводження з небезпечними відходами;
- Експлуатація родовищ корисних копалин;
- Проектування, виготовлення та поставка елементів, важливих для ядерної та радіаційної безпеки;
- Виконання або співвиконання оборонного замовлення з обмеженнями згідно з чинним законодавством;
- Оптова торгівля та посередництво в оптовій торгівлі. Посередництво в спеціалізованій торгівлі іншими товарами. Оптова торгівля чорними та кольоровими металами в первинних формах та напівфабрикатами з них. Оптова торгівля будівельними матеріалами. Інші види оптової торгівлі;
- Зовнішньоекономічна діяльність.

Завод включає в себе такі виробництва:

- сталеливарне;
- ковальсько-термічне;
- механооброблююче.

За роки роботи підприємство завоювало популярність і довіру споживачів далеко за межами України та має широкий ринок збуту в країнах СНГ, на Далекому та Близньому Сході, в Європі та Північній Америці.

Обладнання металургійного виробництва дозволяє виплавляти широкий спектр сталей: від низьколегірованих до високолегірованих і нержавіючих.

Підприємство виробляє основні види продукції: обважені бурильні труби, ведучі бурильні труби, обважені бурильні труби Heavy Weight, обважені бурильні труби немагнітні, перевідники, поковки круглого і квадратного перетину загального призначення та поковки для поковки для суднових механізмів.

З ціллю отримання високоякісної і надійної продукції підприємство оснащено найсучаснішими системами контролю, обладнанням з активним контролем, лабораторією контролю якості, яка має в наявності спеціальне обладнання для проведення експрес-аналізу, так і аналітичних досліджень.

Вироби поділяються контролю, який включає в себе:

- експрес-аналіз хімічного складу виплавленої сталі;
- ультразвуковий контроль заготівки з метою виявлення дефектів і неметалевих включень;
- дослідження макро- і мікроструктури металу;
- дослідження поверхневої твердості;
- дослідження механічних якостей (міцності, відносного видовження та звуження, та ін.)
- активний контроль нарізки різьб та інше.

Таким чином, підприємство має потужну технічну базу для створення високоякісної продукції міжнародних зразків.

Основними напрямками діяльності ДП «Завод ОБ та ВТ» є:

- нарощування випуску продукції, що відповідає вимогам світових стандартів;
- збільшення обсягів реалізації продукції та розширення ринків збуту;
- проведення роботи зі зниження витрат сировини і матеріалів;

Організаційна структура підприємства має лінійно-функціональний тип. Найвищий рівень управління заводом займає директор ДП «Завод ОБ та ВТ». Йому підпорядковуються 8 підрозділів: головний інженер, заступник директора з виробництва, заступник директора з технології, заступник з економічної безпеки, заступник з комерційних питань, заступник директора з економіки та фінансів, заступник директора з персоналу та загальних питань, головний бухгалтер.

Кожен з підрозділів має свої функціональні підрозділи.

Розглянемо детально планово-економічний відділ, фінансовий та відділ бюджетування.

Отже, планово-економічний відділ здійснює роботу з економічного планування на підприємстві, направленою на організацію раціональної господарської діяльності, виявлення і використання резервів виробництва з метою досягнення найбільшої економічної ефективності; очолює підготовку проектів перспективних, річних, квартальних і місячних планів підрозділами підприємства з усіх видів діяльності, а також обґрунтувань і розрахунків до них згідно з завданнями, встановленими планами та замовленнями; контролює виконання плану реалізації продукції та плану прибутку, правильність застосування встановлених цін, участь відділу в розробленні заходів щодо підсилення режиму економії, зниження збитків та непродуктивних витрат, ліквідацію збиткових окремих видів продукції, удосконалення ціноутворення.

Відділ бюджетування відповідає за підвищення ефективності управління витратами; оптимізацію витрат і зниження собівартості; узгодження цілей і завдань усіх виробничих підрозділів зі стратегією всієї компанії; мотивацію керівників структурних підрозділів.

Фінансовий відділ забезпечує здійснення єдиної політики підприємства в області фінансів, контролює і керує використаними оборотними коштами підприємства, кредитами, аналізує фінансово-економічний стан підприємства.

Окремим структурним підрозділом на підприємстві є головний бухгалтер, який також підпорядковується директору. Отже, головний бухгалтер забезпечує складання на основі даних бухгалтерського обліку фінансової звітності підприємства, підписання її та подання в установлені строки користувачам; забезпечує перерахування податків та зборів, передбачених законодавством, проводить розрахунки з іншими кредиторами відповідно до договірних зобов'язань; бере участь у проведенні інвентаризаційної роботи на підприємстві, оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства та інше. Організаційно-функціональна структура відділу бухгалтерського обліку, звітності та контролю представлена на рисунку 2.1.

Таким чином, ДП «Завод обважнених бурильних та ведучих труб» має розгалужену та широку організаційно-управлінську структуру, яка складається з багатьох підрозділів. Детальна делегація повноважень між великою кількістю підрозділів допомагає налагодити ефективну роботу підприємства та досягти високих результатів у виробничій діяльності.

2.2 Організація обліку адміністративних витрат

Облікова політика ДП «Завод ОБ та ВТ» розроблена відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р №996-XIV, затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО), інструкціями і іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності.

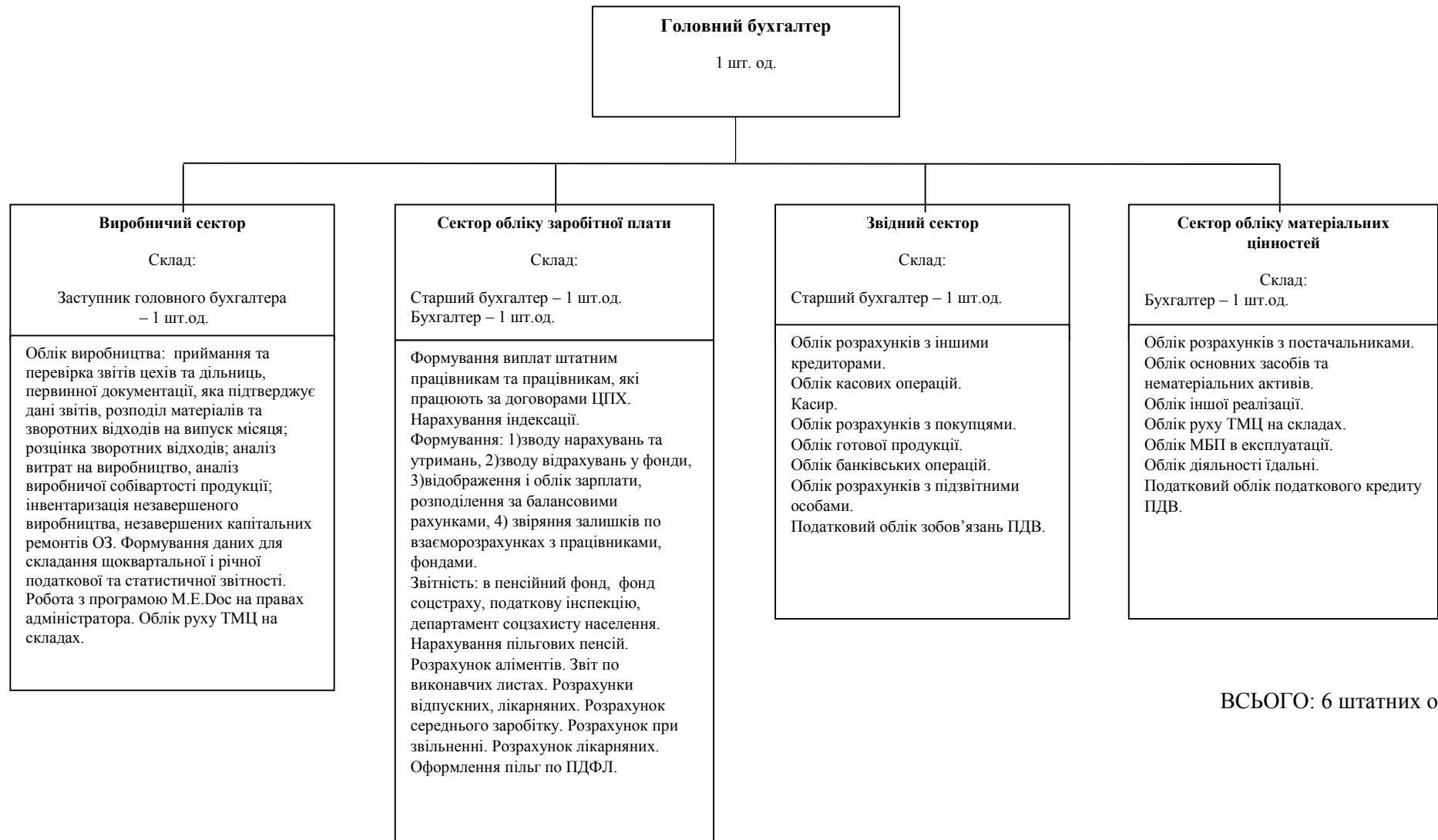

Рис. 2.1 – Організаційно-функціональна структура відділу бухгалтерського обліку, звітності та контролю

У обліковій політиці підприємства відображена прийнята їм сукупність способів ведення бухгалтерського обліку: способи групування та оцінки фактів господарської діяльності, погашення вартості активів, організації документообігу, інвентаризації, способи застосування рахунків бухгалтерського обліку, системи реєстрів бухгалтерського обліку, способи обробки інформації та інші відповідні способи і прийоми.

У обліковій політиці досліджуваного Підприємства зазначені 28 розділів, а саме:

- Позначення та скорочення;
- Вступні положення;
- Організаційно-технічні аспекти;
- Первинні документи Підприємства;
- Регістри бухгалтерського обліку Підприємства;
- Оцінка активів і зобов'язань Підприємства;
- Інвентаризація активів і зобов'язань;
- Фінансова звітність Підприємства;
- Зберігання документів бухгалтерського обліку Підприємства;
- Облік необоротних активів:
  - 1) Облік основних засобів;
  - 2) Первісна оцінка;
  - 3) Строк корисного використання;
  - 4) Витрати на ремонт;
  - 5) Модернізація і реконструкція;
  - 6) Облік нематеріальних активів;
- Облік незавершених капітальних вкладень;
- Облік виробничих запасів;
- Облік готової продукції;
- Облік браку;
- Облік грошових коштів;

- Облік витрат майбутніх періодів;
- Облік фінансових вкладень;
- Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками, покупцями і замовниками;
- Облік розрахунків з підзвітними особами;
- Облік розрахунків по кредитах і позиках;
- Резерв сумнівних боргів;
- Забезпечення майбутніх витрат і платежів;
- Облік доходів і формування фінансових результатів;
- Облік витрат і незавершеного виробництва;
- Облік розрахунків з персоналом;
- Виправлення помилок в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності;
- Події після дати балансу;
- Облік податку на прибуток.

На підприємстві застосовується автоматизована форма ведення обліку із застосуванням програми «1С: Підприємство 8.3».

Згідно облікової політики підприємства, адміністративні витрати – це загальногосподарські витрати, які спрямовані на обслуговування та управління підприємством.

В обліковій політиці визначена така класифікація адміністративних витрат:

- загальні корпоративні витрати (організаційні витрати, витрати на проведення річних зборів, представницькі витрати і т. д.);
- витрати на службові відрядження і утримання апарату управління підприємством та іншого загальногосподарського персоналу;
- витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського використання (операційна оренда, страхування майна, амортизація основних засобів і

- нематеріальних активів загальногосподарського використання, ремонт, опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення, охорона);
- винагороди за професійні послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна тощо);
  - витрати на утримання управління автоматизації;
  - витрати на зв'язок (поштові, телеграфні, телефонні, телекс, факс тощо);
  - витрати на врегулювання спорів у судових органах;
  - податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім податків, зборів та обов'язкових платежів, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг відповідно до п. 9 П(С)БО № 9 "Запаси");
  - плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків;
  - витрати на підготовку і перепідготовку кадрів;
  - інші витрати загальногосподарського призначення.

Також, згідно облікової політики підприємства, витрати підприємство відображає в обліку з використанням рахунків 8 класу «Витрати за елементами» і рахунків 9 класу «Витрати діяльності», зокрема на рахунку 92.

Рахунки класу 8 призначені для узагальнення інформації про витрати підприємства протягом звітного періоду за економічними елементами.

Для систематизації інформації на підприємстві застосована така схема: витрати відносяться спочатку на рахунки витрат класу 8, а потім списуються на рахунки класу 9 для обліку витрат за функціональними ознаками.

Кореспонденція рахунків з обліку адміністративних витрат на базі ДП «Завод ОБ та ВТ» наведена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Кореспонденція рахунків з обліку адміністративних витрат

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума
	Дт	Кт	
1	2	3	4
Передача матеріалів в експлуатацію в відділ автоматизованих систем управління	92	832	835

Продовження таблиці 2.1

Нарахована амортизація нематеріальних активів відділу маркетингу і збуту	92	833	1026
Нарахована амортизація основних засобів відділу технічного контролю	92	831	2078
Надходження товарів та послуг в відділ матеріально-технічного забезпечення (проїзні квитки, автопослуги, телефонні послуги, пенсійний збір з мобільного зв'язку, консультаційні послуги та інше)	92	84	30380
Відображення зарплати відділа головного енергетика в регламентованому обліку	92	821	27509
Списання матеріалів на затрати на транспортній дільниці	92	806	487
Списання витрат майбутніх періодів	92	39	1200
Розподіл адміністративних витрат	791	92	30860

Аналітичний облік витрат ведеться за допомогою програми для ведення бухгалтерського та податкового обліку та автоматичного формування звітності 1С Підприємство 8.3.

Аналітичний облік адміністративних витрат ведеться в розрізі елементів витрат (табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Аналітичні рахунки адміністративних витрат

Аналітичні рахунки адміністративних витрат	Шифр аналітичних рахунків
амортизація дорогоцінних необоротних матеріальних активів	832
амортизація нематеріальних активів	833
амортизація основних засобів	831
доставка робочих	84
єдиний соціальний внесок	821
запчастини покупні	806
заробітна плата	811
земельний податок	84
інструмент покупний	801
канцелярські товари	801
витрати на відрядження	84
комплектуючі до оргтехніки	806
лакофарбовані матеріали	801
пільгова пенсія	821
медико-санітарне обслуговування	84
металопрофіль	801
мобільний зв'язок	84
податок на воду	84
податок на надра	84
нотаріальні послуги	84

Продовження таблиці 2.2

обслуговування програмного забезпечення	84
навчання персонала	84
охоронні послуги	84
податок на нерухоме майно	84
підготовка кадрів	84
поштові послуги	84
придбання стандартів і нормативної документації	84
інші консультаційно-інформаційні послуги	39
інші матеріали	801
інші витрати (профком)	6851
інші послуги	84
інші енергоносії	232
реклама	84
мастильні матеріали	801
збір за забруднення навколишнього середовища	84
утримання та ремонт автотранспорту	84
спецодяг	801
стоки	803
страхування автотранспорту	39
страхування життя	39
страхування заставного майна	39
страхування будівель та споруд	39
страхування інше	39
будівельні матеріали	805
телефонний зв'язок, інтернет	84
паливо	803
послуги банку	84
послуги допоміжних підрозділів	232
послуги та роботи виробничого характеру	84
утилізація сміття	84
електроматеріали	806
електроенергія	232
юридичні послуги	84

Особа, яка відповідає за формування адміністративних витрат на ДП «Завод ОБ та ВТ» це заступник начальника відділу контролю затрат та бюджетування – Тетяна Левченко.

Дослідження облікової політики дозволило визначити, що класифікація адміністративних витрат та організація їх обліку майже повністю відповідають П(С)БО 16.

2.3 Аналіз адміністративних витрат на підприємстві

До основних завдань періодичного аналізу витрат підприємства належить виявлення основних напрямків найбільш раціонального використання виробничих ресурсів, внутрішніх виробничих резервів для зниження витрат. Саме тому, на досліджуваному підприємстві кожного року здійснюється аналіз адміністративних витрат та фінансового стану підприємства в цілому.

Виходячи з теорії, показники рентабельності є особливо важливими характеристиками факторного середовища формування прибутку (доходу) суб'єкта господарювання. Саме з цієї причини вони є найважливішими обов'язковими елементами порівняльного аналізу й проведення оцінки фінансового стану підприємства. При здійсненні аналізу виробництва показники рентабельності використовуються як інструмент інвестиційної політики та ціноутворення.

Багато вчених відзначають, що рентабельність – це відносний показник прибутковості, що має змогу показувати результативність розвитку підприємства.

Ми згодні з тим, що рентабельність характеризує розвиток, оскільки тільки в умовах незмінної відносно високої рентабельності може бути досягнуто розширене відтворення продукції, тобто фактичний процес розвитку. Навіть низька прибутковість не може забезпечити розширеного відтворення, оскільки відомо, що амортизація накопичується з часом, і, отже, раніше нараховані витрати втрачають частину своєї вартості і не дозволяють замінювати зношені основні засоби повністю. Саме тому підприємство повинно бути орієнтоване саме на забезпечення стабільного і високого рівня рентабельності підприємства. Показники рентабельності підприємства ДП «Завод ОБ та ВТ» з 2016 р. по 2018 р. наведені у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Показники рентабельності підприємства за 2016 – 2018

р.р.

Показник	Рік			Середній темп приросту
	2016	2017	2018	
Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком, %	52,49 %	9,36 %	6,50 %	-49,34
Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від операційної діяльності, %	48,50 %	6,67 %	4,44 %	-54,94
Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації, %	-3,75 %	-2,19 %	-1,13 %	-32,96
Рентабельність власного капіталу, %	2,41%	1,80%	-2,44%	-9,15
Рентабельність активів, %	57,94%	13,85%	13,79%	-38,03

Із даних таблиці можна констатувати, що рентабельність продажів по чистому прибутку зменшується з кожним роком. Станом на 2018 рік кожна гривня продажів принесла 6,50 копійок чистого прибутку, що на 87,62% менше ніж у 2016 році.

Рентабельність за операційним прибутком показує, що в 2018 році 4,44 копійок операційного прибутку припадає на 1 грн. чистого доходу, що на 90,85% менше ніж у 2016 році.

Рентабельність власного капіталу компанії зменшується. Якщо в 2016 році кожна залучена гривня власних коштів дозволила отримати 2,41 копійки чистого прибутку, а в 2017 році – 1,80, то в 2018 році показник взагалі став від'ємний.

Протягом періоду дослідження рентабельність активів зменшилася. Якщо в 2016 р. ДП «Завод ОБ та ВТ» отримало 57,94 копійок чистого прибутку на кожну вкладену гривню активів, а в 2017 р. – 13,85 копійок, то вже в 2018 р. – 13,79 копійок. Загалом, діяльність підприємства була стабільною протягом 2017 – 2018 рр.

Отже, узагальнюючи отримані дані з таблиці, можна констатувати той факт, що рентабельність досліджуваного підприємства з кожним роком зменшується, що дуже негативно впливає на його розвиток та діяльність підприємства в цілому.

Важливим в діяльності кожного підприємства є оцінка його фінансової стійкості, яка характеризує стійкість та стабільність функціонування підприємства в довгостроковій перспективі.

Якщо компанія буде фінансово стійкою, вона зможе «протистояти» раптовим змінам ринкової ситуації і не опинитися на межі банкрутства. Окрім цього, чим буде вище його стійкість і стабільність, тим більше в нього буде переваг порівнянно з іншими підприємствами того ж самого сектора економіки в отриманні кредитів та залученні інвестицій. Фінансово стійке та стабільне підприємство своєчасно здійснює розрахунок за свої зобов'язання як і перед державою та позабюджетними фондами, так і перед контрагентами і персоналом.

Фінансова стійкість підприємства – це його надійна і гарантована платоспроможність при нормальних умовах управління та раптових змінах на ринку.

Отже, підприємству потрібно приділяти особливу увагу саме на стан його фінансової стійкості.

Для проведення оцінки фінансової (ринкової) стійкості підприємство ДП «Завод ОБ та ВТ» використовує показники, наведені в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Показники фінансової стійкості підприємства за 2016 – 2018 р.р.

Показник	Рік			Середній темп приросту
	2016	2017	2018	
Коефіцієнт автономії, %	24,06	7,71	5,66	-38,29
Коефіцієнт фінансової стійкості, %	24,98	8,99	7,44	-33,21
Коефіцієнт маневреності власного капіталу, %	-0,63	-3,20	-3,97	- 84,71
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,32	0,08	0,05	- 44,70
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами, %	-25,44	-37,29	-48,27	- 23,80

Проведений аналіз дозволяє стверджувати про погіршення показників фінансової стійкості підприємства.

Підприємство значно залежить від позикових коштів і здатне фінансувати тільки 5,66% активів за рахунок власних коштів в 2018 р., що на 18,4% менше значення 2016 р.

Виходячи з даних коефіцієнта фінансової стабільності ми бачимо, що в порівнянні з 2016 роком у 2018 він помітно зменшився. З 2018 року на кожен гривню зобов'язань підприємства припадає 0,05 гривні власного капіталу.

Отже, ДП «Завод ОБ та ВТ» не є фінансово стійким та здатним здійснювати прогнозовану діяльність в довгостроковій перспективі. Як бачимо з даних таблиці, ситуація на підприємстві з кожним наступним роком становиться більш не стабільною.

Аналіз адміністративних витрат на підприємстві здійснюється наступним чином.

Заступник директора з економіки та фінансів Грек Володимир Сергійович розробляє наказ по підприємству щодо здійснення аналізу витрат

підприємства. Грек Володимир Сергійович подає на затвердження даний наказ директору підприємства. З затвердженим наказом ознайомлюються всі підрозділи підприємства.

Особо, яка відповідає за здійснення аналізу саме адміністративних витрат на підприємстві це заступник начальника відділу контролю затрат та бюджетування – Тетяна Левченко.

Наступним етапом є збір інформації для аналізу. Для здійснення аналізу використовують оборотно-сальдову відомість за статтями витрат та фінансову звітність підприємства.

Для того, щоб узагальнити інформацію про адміністративні витрати та контролю їх рівня, на підприємстві ДП «Завод ОБ та ВТ» аналізують адміністративні витрати за статтями витрат (додаток Б).

Як бачимо з таблиці в додатку В найбільшу питому вагу в загальній структурі адміністративних витрат займає заробітна плата. Також можна виділити такі статті адміністративних витрат як значну складову питомої ваги в загальній структурі адміністративних витрат:

- амортизація основних засобів;
- єдиний соціальний внесок;
- земельний податок;
- пільгова пенсія;
- страхування будівель та споруд;
- паливо;
- електроенергія.

Також значно збільшилися витрати за такими статтями:

- обслуговування програмного забезпечення;
- підготовку кадрів;
- страхування життя;
- страхування будівель та споруд.

Загальний обсяг адміністративних витрат в абсолютному відхиленні збільшився на 32 096 734,80 грн. у 2018 р. в порівнянні з 2017 р., а у відносному

відхиленні збільшення відбулося на 140,44%. Таке різке збільшення адміністративних витрат має негативний вплив на результат діяльності досліджуваного підприємства, тому необхідно знайти резерви зменшення таких витрат.

Для того, щоб отримати ще більш повну характеристику адміністративних витрат підприємства, їх загальні обсяги за звітний рік порівнюються з обсягами попереднього періоду, а також визначається їх питома вага в загальній структурі операційних витрат за допомогою звіту про фінансові результати (табл. 2.6). Метою даного дослідження є визначення кількісних та якісних змін, яке необхідне, щоб встановити, які зміни відбулися в обсягах адміністративних витрат підприємства.

Таблиця 2.6 – Аналіз адміністративних витрат за звітом про фінансові результати

Показник	Рік						Абсолютне відхилення, +, -		Відносне відхилення, %	
	2016		2017		2018		2017 до 2016	2018 до 2017	2017 до 2016	2018 до 2017
	сума, тис.грн	питома вага, %	сума, тис.грн	питома вага, %	сума, тис.грн	питома вага, %				
Адміністративні витрати	29 975	12,73	41 722	39,12	57 764	29,32	11 747	16 042	39,19	38,45
Операційні витрати	235 431	100,00	106 648	100,00	197 023	100,00	- 128 783	90 375	- 54,70	84,74

Даний аналіз показав, що величина адміністративних витрат з року в рік зростає, що спричиняє зменшення величини чистого доходу підприємства. Обсяг адміністративних витрат збільшився на 11 747 тис.грн. у 2017 році в порівнянні з 2016 роком, та на 16 042 тис. грн. збільшився у 2018 році в порівнянні з 2017 роком.

Також, з даних таблиці ми бачимо, що найбільшу питому вагу у структурі операційних витрат, адміністративні витрати займали у 2017 році,

але саме у цьому році загальний обсяг операційних витрат був значно меншим в порівнянні з іншими роками.

Наступний етап аналізу передбачає пошук резервів можливого скорочення адміністративних витрат і розроблення заходів з приводу використання знайдених резервів як однієї з передумов зниження виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), загальної суми витрат підприємства.

Заключним етапом є організація засідання та доведення результатів аналізу до відома керівництва.

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ

3.1 Шляхи вдосконалення організації обліку адміністративних витрат

Збільшення обсягу і питомої ваги адміністративних витрат у сумі всіх витрат підприємств вимагає пошуку оптимальних методів контролю і обліку, адаптованих до потреб управління та других користувачів економічної інформації. Удосконалення бухгалтерського обліку адміністративних витрат є частиною подальшого покращення процесу управління господарською діяльністю підприємств у ринкових умовах та поліпшення їхніх фінансових результатів.

Вагомим моментом прибутковості компанії є ефективне управління. Управління як вид діяльності потребує споживання витрат. Щоб зробити аналіз ефективності управління треба мати інформацію про всі витрати, які були направлені на його реалізацію, тобто знати, які функції управління споживаються певними ресурсами і для яких цілей, щоб знайти економію і знизити ці витрати або збільшити результати від їх реалізації. Цю інформацію надає бухгалтерський облік [26].

В ході своєї виробничої діяльності компанія здійснює велику кількість фінансово-господарських операцій та постійно несе витрати, пов'язані з їх реалізацією. Деякі групи витрат пов'язані з виконанням конкретної операції (із конкретним об'єктом витрат), в той час як інші носять загальний характер і необхідні для роботи підприємства в цілому. Всі витрати – матеріальні, трудові і фінансові – компанія бере на себе, щоб забезпечити свою виробничу діяльність. В ході операційної діяльності підприємства з'являються витрати, які не входять до собівартості виробленої продукції (робіт, послуг), не має можливості віднести їх до певного доходу звітного періоду, саме тому ці

витрати враховуються у складі того звітнього періоду, в якому вони були створені [26].

Особливе значення в контексті реформування української економіки має організація на підприємствах дієвого обліку витрат на базі створення їх облікової політики. Такий розвиток можливо за умови застосування сучасних методів обліку і контролю витрат в практичній діяльності підприємств [27].

Ефективне управління є важливою умовою прибутковості підприємства. Необхідно мати інформацію про витрати для аналізу ефективності управління, тобто знати, які функції управління споживають певні ресурси і для яких цілей для того, щоб знайти резерви або заощадження і скорочення цих витрат, або максимізувати результати їх впровадження [27].

Витрати підприємства регулюються П(С)БО 16 «Витрати» та показуються у обліку в один момент зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань. В цілому витратами звітнього періоду прийнято визнавати або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (окрім зменшення капіталу в наслідок його видалення або розподілу власниками), за такої умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені [26, ст.42].

Адміністративні витрати – це управлінські витрати, до яких входять грошово – матеріальні та трудові витрати, що пов'язані з загальним управлінням підприємством в цілому [27, ст. 98].

Витрати управління не можна включити до якоїсь однієї стадії кругообігу. Вони однаковою мірою стосуються підтримання всіх етапів циклу. Адміністративні витрати мають зв'язок з господарською діяльністю підприємства в цілому, на відміну від витрат на етапі виробництва, які напряму пов'язані зі створенням самого продукту. Без здійснення адміністративних витрат забезпечення безперервності заміни форм вартості в процесі кругообігу не може бути. Дані витрати – це витрати за межами процесу виробництва і вони не приймають участі у створенні товару, але вони є необхідними для того, щоб виробництво належно функціонувало, для

можливості забезпечення безперервності процесу кругообігу. Витрати, які мають зв'язок з операційною діяльністю, саме витрати на збут, адміністративні та інші операційні витрати не включаються до собівартості продукції (робіт, послуг) [26, ст. 43].

Вдосконалення бухгалтерського обліку адміністративних витрат розпочинається, насамперед, з: форми обліку на підприємстві, первинного обліку, організації бухгалтерського обліку, треба починати з самої бухгалтерії [27, ст. 99].

Загальний спосіб обліку адміністративних витрат через елементи аналогічний тому, як обчислюються витрати виробничої діяльності, тобто на першій стадії здійснюється формування елементів витрат – витрати на оплату праці, матеріальні витрати та інші, а на другій стадії здійснюється їх списання на фінансові результати [26, ст. 44].

Те, що адміністративні витрати постійно та помітно збільшуються – негативно впливає на діяльність підприємств в цілому. Цей факт тільки підкреслює те, що існує необхідність в пошуку та впровадженні оптимальних методик обліку та аналізу адміністративних витрат [27, ст. 98].

Якщо виходити із особливостей бухгалтерського обліку адміністративних витрат можна підкреслити перелік ключових проблем, таких як:

- неправильне визначення і неправильна оцінка витрат діяльності;
- неправильне документальне оформлення та несвоєчасне відображення в реєстрах обліку витрат діяльності;
- подання неповної та неправдивої інформації про витрати діяльності на управління [26, ст. 44].

Найважливішим напрямком формування оптимального рівня управління виробничими витратами для конкуруючих підприємств є максимізація прибутку шляхом розумного маневрування. Тому керівництво стоїть перед важливим завданням, яке полягає у пошуку та впровадженні такої системи бухгалтерського обліку, суть якої буде полягати в інтеграції вже

існуючої системи бухгалтерського обліку витрат і доходів, а також в зборі інформації для легкого прийняття ефективних управлінських рішень та координації проблем майбутнього розвитку підприємства.

Обсяг доходу залежить, насамперед, від раціонального співвідношення між прибутком від реалізації продукції (праці, послуг) та витратами на працю, організацію виробництва та комерційними процесами. Тому управління витратами – дуже важлива функція економічного механізму кожного бізнесу. Ці обставини збільшують значення проблеми управління витратами і мають вплив на кінцевий фінансовий результат.

Результати господарської та фінансової діяльності кожного бізнесу будуть безпосередньо залежати від обсягу адміністративних витрат, а питання обліку таких витрат завжди будуть, у свою чергу, актуальними. Певною мірою їх вирішенню сприяє розширення номенклатури статей адміністративних витрат для кращого забезпечення відповідних людей необхідною інформацією [27, ст. 98].

Існує необхідність в науково обґрунтованому розподілі адміністративних витрат, тому виникає проблема правильного вибору класифікації цих витрат.

Зауважимо, що аналіз статей адміністративних витрат на ДП «Завод ОБ та ВТ» дозволив виявити наявність «зайвих» витрат, тобто таких, що не відносяться до них, зокрема аналітичні рахунки «Реклама», «Доставка робочих» [31].

Ми вважаємо, що аналітичний рахунок «Реклама» слід віднести на 93 рахунок «Витрати на збут» та аналітичний рахунок «Доставка робочих» треба віднести на 91 рахунок «Загальновиробничі витрати».

Шийка О.Б. пропонує і ми погоджуємося з тим, що для отримання більш конкретної та точної інформації про витрати, яка дозволить ефективно керувати господарською діяльністю та її структурними елементами, усі виробничо-господарські підрозділи групувати за центрами виникнення витрат і центрами відповідальності. За такої ситуації на кожній ланці та на кожному

рівні управління з'являється можливість забезпечити конкретну відповідальність працівників за вже понесені витрати та їх раціоналізацію. Управління адміністративними витратами за центрами відповідальності та місцями виникнення витрат відображена на рисунку 3.1.

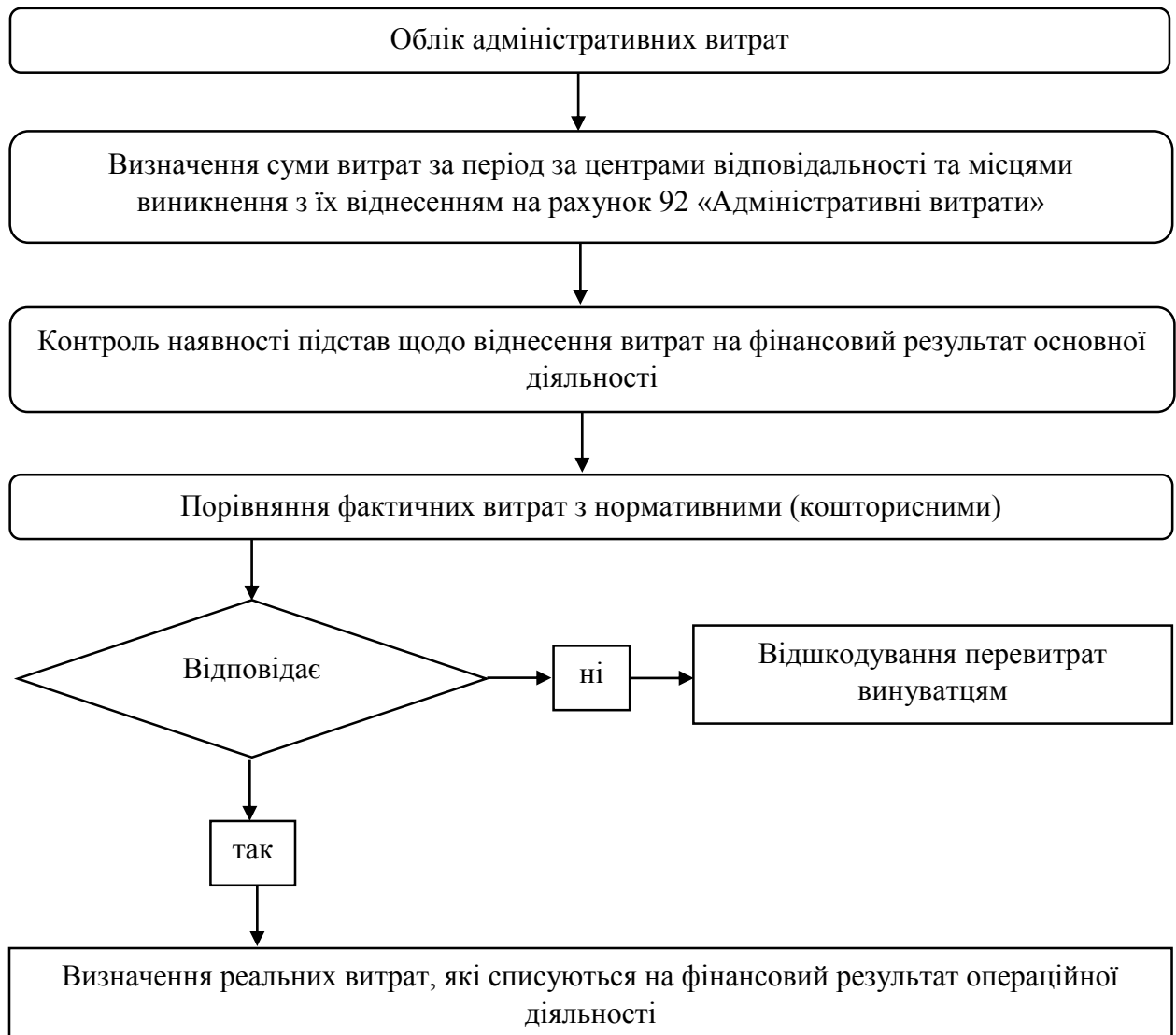

Рисунок 3.1 – Блок-схема управління адміністративними витратами за центрами відповідальності та місцями виникнення витрат [26]

Тому ми вважаємо за доцільне запропонувати наступні способи поліпшення обліку адміністративних витрат:

- встановлення більш чіткого та обов'язкового покарання в разі недостовідного документального оформлення і невчасного відображення в реєстрах обліку витрат діяльності та в разі надання

неповної і недостовірної інформації про витрати діяльності для потреб управління;

- покращення та вдосконалення комп'ютерних систем, які призначені для автоматизації облікової роботи;
- обов'язковість використання автоматизованих систем обліку на підприємстві, з метою більш точного та зручного обліку.

Крім цього, для того, щоб отримати інформацію про повну собівартість продукції пропонуємо адміністративні витрати розділяти пропорційно обсягу виробленої продукції. Такий метод поділу витрат також може дозволити прийняти дієві управлінські рішення по виробництву того чи іншого виду продукції та подальшої діяльності компанії в цілому.

Отже, в сучасних економічних умовах доцільно розробити і застосувати на практиці нові підходи до удосконалення обліку адміністративними витратами, що в результаті має змогу забезпечити покращення фінансово-економічних показників діяльності та забезпечити ефективність управління підприємством в цілому.

3.2 Шляхи вдосконалення аналізу адміністративних витрат

Найголовнішим елементом системи управління витратами в цілому є аналіз, основною метою якого є забезпечення інформацією, всебічна оцінка вже досягнутих результатів та здійснення обґрунтування управлінських рішень з приводу їх подальшої раціоналізації [1].

Вдосконалення аналізу має основне значення з точки зору централізації управлінських рішень. Такі процеси як: контроль, облік, регулювання та прогнозування використовують аналіз як інструмент для того, щоб мати змогу удосконалити управлінські рішення.

В процесі проведення аналізу адміністративних витрат визначається як змінюються адміністративні витрати протягом декількох звітних періодів.

Якщо вони помітно збільшуються, треба визначити, які саме витрати збільшилися і за рахунок чого відбулося таке збільшення.

Шийка О.Б. пропонує і ми погоджуємося з тим, що процес економічного стимулювання працівників підприємства за дієве управління адміністративними витратами має зводитися до застосування системи премій, а за умови перевитрат – до санкцій (рис. 3.2).

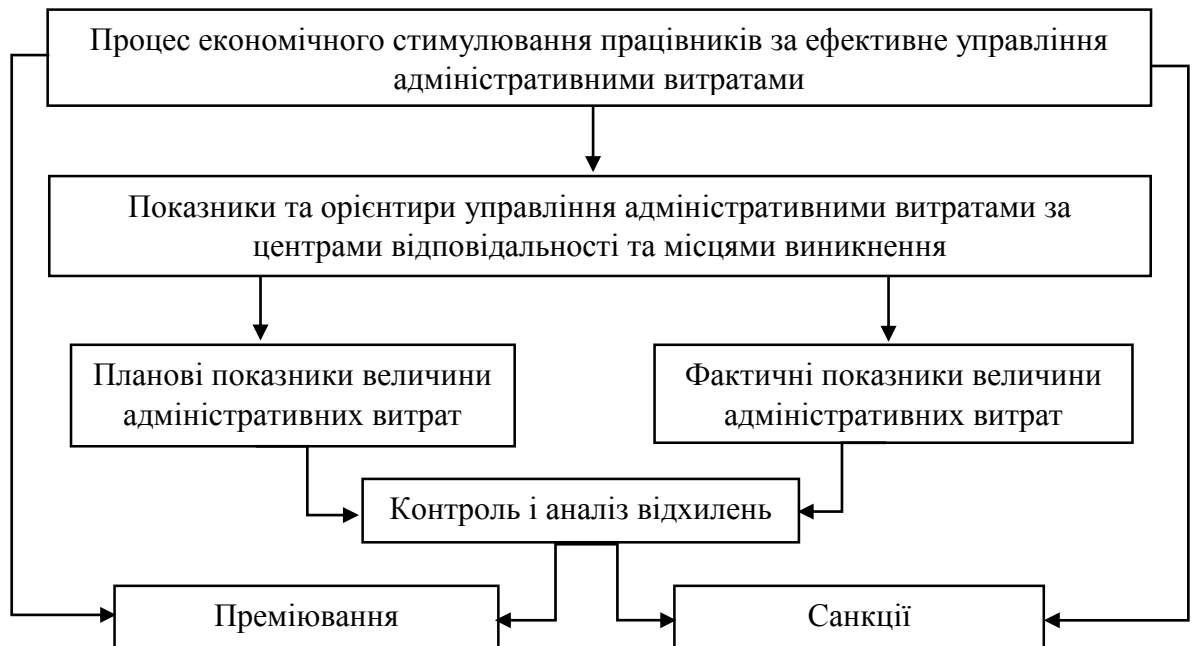

Рисунок 3.2 – Процес економічного стимулювання працівників підприємства за ефективне управління адміністративними витратами [26]

Пропонуємо в положенні про преміювання детально прописати найменування підрозділів, професій та посад, які підлягають преміюванню за виконання чи перевиконання відповідних показників.

Пропонуємо встановити щомісячну премію 10% до посадового окладу за виконання чи перевиконання планових показників. Якщо відбулося невиконання планових показників до 10%, то пропонуємо зменшення розміру преміювання до 8%. А якщо відбулося невиконання планових показників більше ніж на 10%, то пропонуємо зменшення розміру преміювання до 5%.

Для того, щоб уникнути штрафних санкцій за невиконання планових показників, потрібно систему планування формувати таким чином, щоб використовувати максимум якісної та повноцінної первинної інформації і

мати можливість вносити зміни, а самі плани взаємопов'язувати із зовнішніми й внутрішніми умовами, що змінюються.

Вважаємо, що саме контроль і аналіз відхилень щомісячно повинен здійснювати планово-економічний відділ підприємства та подавати ці результати у відділ праці та заробітної плати. Відповідальну особу за надання показників до відділу праці та заробітної плати пропонуємо призначити начальника планово-економічного відділу. А відповідальну особу за преміювання або застосування штрафних санкцій пропонуємо призначити заступника директора з персоналу та загальних питань.

З урахуванням того, що ціни та тарифи в Україні з кожним роком все збільшуються, ми пропонуємо при аналізі відхилень у витратах порівняно з їх попередніми періодами за кожною статтею витрат визначати чинники, які мають вплив на відхилення, і суми відхилень за кожною з них. Основними чинниками, які мають вплив на відхилення, є:

- зміна цін на канцелярські товари, запчастини покупні, інструмент покупний порівняно з цінами, які були в минулих періодах;
- підвищення ставок та окладів із заробітної плати порівняно з тими, які були в минулих періодах;
- зміна тарифів на електроенергію, стоки, паливо, мобільний зв'язок, інтернет;
- збільшення вартості медико-санітарного обслуговування;
- інші відхилення, залежні й не залежні від діяльності підприємства і його підрозділів, робочих місць та окремих операцій.

Аналіз таких чинників дає змогу об'єктивно побачити на скільки відсотків все ж таки збільшилися адміністративні витрати насправді та виявити резерви їх зниження, а також прийняти правильні управлінські рішення.

Також ми пропонуємо здійснювати аналіз адміністративних витрат не раз на рік, а щоквартально та особливу увагу звертати на їх структуру, щоб вчасно виявити помітне зростання питомої ваги певної статті (статей)

адміністративних витрат і з'ясувати причини такого збільшення. Спільне проведення аналізу структури і динаміки дозволяє застосовувати комплексний підхід до дослідження та вивчення витрат і виявляти слабкі і сильні сторони діяльності підприємства з управління витратами.

Піскунова Н.В. зазначає, що досліджуючи структуру та динаміку витрат, доцільно здійснювати аналіз за двома напрямками: за елементами та статтями витрат. Більше того, оцінка структури за елементами витрат можна здійснювати як по підприємству в цілому, так і за кожним окремим центром відповідальності та по кожному окремому виду продукції [1, ст. 359].

Отже, підсумовуючи вищесказане, ми пропонуємо наступні удосконалення:

- здійснення контролю та аналізу відхилень фактичних показників від планових, що слугували б основою для виплати преміювання або застосування штрафних санкцій;
- визначення чинників, які мають вплив на відхилення, для того, щоб використовувати ці дані при аналізі адміністративних витрат;
- зміну періодичності здійснення аналізу адміністративних витрат, а саме: не раз на рік, а щоквартально.

ВИСНОВКИ

Актуальність обраної теми пояснюється недостатньою обґрунтованістю деяких аспектів ведення обліку та здійснення аналізу адміністративних витрат на підприємствах і необхідністю їх вдосконалення. Постійне і помітне збільшення обсягу і частки адміністративних витрат в сумі витрат підприємств підтверджує те, що необхідно шукати оптимальні методи обліку та аналізу, які націлені на потреби управління та всіх інших користувачів економічної інформації.

За результатами дослідження поняття «адміністративні витрати» можна зробити висновок, що адміністративні витрати досить часто аналізуються авторами в їх наукових роботах, і в більшості випадків вони погоджуються з твердженням, що адміністративні витрати – це витрати на підтримку основної діяльності.

Також, дослідження класифікації адміністративних витрат дозволило з'ясувати, що більшість авторів виділяють різні класифікаційні ознаки, зокрема: відношення до основних процесів підприємства; комплексність витрат (номенклатура статей); групування за економічними елементами; цільове спрямування і техніко-економічне призначення; періодичність виникнення; можливість регулювання; та інше.

В результаті дослідження теорії аналізу адміністративних витрат можна зробити висновки, що більшість авторів вважають за доцільне проводити аналіз адміністративних витрат за такими етапами: складання плану економічного аналізу; аналіз структури адміністративних витрат за статтями та в динаміці; виявлення резервів зниження адміністративних витрат; складання висновків, доповідних записок по результатам аналізу.

За результатами дослідження практичних аспектів організації системи обліку і аналізу адміністративних витрат на ДП «Завод ОБ та ВТ» можна зробити наступні висновки:

- класифікація адміністративних витрат, яка визначена в обліковій політиці підприємства та організація їх обліку, в цілому відповідають П(С)БО 16;
- рентабельність досліджуваного підприємства з кожним роком зменшується, що дуже негативно впливає на його розвиток та діяльність підприємства в цілому;
- показники фінансової стійкості підприємства дозволяють стверджувати, що ДП «Завод ОБ та ВТ» не є фінансово стійким та здатним здійснювати прогнозовану діяльність в довгостроковій перспективі;
- величина адміністративних витрат з року в рік зростає, що спричиняє зменшення величини чистого доходу підприємства;
- найбільшу питому вагу в загальній структурі адміністративних витрат займає заробітна плата;
- в 2018 році в порівнянні з 2017 роком значно збільшилися витрати на обслуговування програмного забезпечення, підготовку кадрів, страхування життя, а також страхування будівель та споруд;
- загальний обсяг адміністративних витрат в абсолютному відхиленні збільшився на 32 096 734,80 грн. у 2018 р. в порівнянні з 2017 р., а у відносному відхиленні збільшення відбулося на 140,44%.

Аналіз статей адміністративних витрат на ДП «Завод ОБ та ВТ» дозволив виявити наявність «зайвих» витрат, тобто таких, що не відносяться до них, зокрема аналітичні рахунки «Реклама», «Доставка робочих».

Також, дослідження організації аналізу адміністративних витрат на досліджуваному підприємстві дозволяє зробити висновок, що аналіз є не досить об'єктивним тому, що на підприємстві враховують не всі чинники які мають вплив на відхилення адміністративних витрат. Аналіз здійснюється не в повному обсязі тому, що на підприємстві не проводиться порівняння відхилень фактичних показників від планових. А також, на нашу думку, періодичність здійснення аналізу адміністративних витрат на цьому

підприємстві є досить великою тому, що ці витрати зростають дуже швидко, що негативно впливає на чистий дохід підприємства, а тому вони потребують якомога найчастішого проведення аналізу.

Отже, ми пропонуємо наступні удосконалення:

- аналітичний рахунок «Реклама» слід віднести на 93 рахунок «Витрати на збут» та аналітичний рахунок «Доставка робочих» треба віднести на 91 рахунок «Загальновиробничі витрати»;
- здійснення контролю та аналізу відхилень фактичних показників від планових, що слугували б основою для виплати преміювання або застосування штрафних санкцій;
- визначення чинників, які мають вплив на відхилення, для того, щоб використовувати ці дані при аналізі адміністративних витрат;
- зміну періодичності здійснення аналізу адміністративних витрат, а саме: не раз на рік, а щоквартально.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Піскунова Н. В., Федорець М. Г., Піскунова К. С. Аналіз витрат виробництва як важлива ланка ефективного управління промислового підприємства: Тернопіль, 2013. 364 с.
2. Купалова Г. І. Теорія економічного аналізу: навч. посіб : Знання, 2008. 639 с.
3. Бойченко Г. В. Аналіз прямих матеріальних витрат на промислових підприємствах України: Економічний простір, 2009. 219 с.
4. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: підручник, Тернопіль: Економічна думка, 2001. 365 с.
5. Бутинець Ф. Ф., Горецька Л. Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. спец. 7.050106 «Облік і аудит»: 2012. 544 с.
6. Сук П.І. Облік витрат, що підлягають розподілу: 2012. 14 с.
7. Маренич Т. Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях: навч. посіб., Центр учбової літератури: 2012. 450 с.
8. Олійник О. В. Стан економічного аналізу в Україні: проблеми адаптивності до інституційних запитів: міжнародний збірник наукових праць: 2014. 169 с.
9. Подмешальська Ю. В., Феофанов Л. К., Осетрова Г. Ю. Облік та аудит адміністративних витрат. Агросвіт № 23, 2018. с. 38-44 http://www.agrosvit.info/pdf/23_2018/7.pdf
10. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет: под ред. С. А. Табалиной: ЮНИТИ. 780 с.
11. Фаріон В. Я. Формування та облік адміністративних витрат підприємств: «Економічні науки», 2011
12. П(С)БО № 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318 зі змінами і доповненнями

13. Панчук І.Ю., Головай Н.М. Організація обліку адміністративних витрат: Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ, с. 70
14. О. Г. Чепець, Супрун М. С. Управління адміністративними витратами підприємства: Ефективна економіка № 12, 2016
15. Шендригоренко М. Т. Адміністративні витрати в системі ефективного управління фінансовою діяльністю підприємства: Економіка № 18, 452 с.
16. Пушкар М. С. Фінансовий облік: підручн. Тернопіль: Картбланш, 2002. 628 с.
17. Петрицька О.С. Економічний аналіз: перспективи розвитку: *Проблеми і перспективи економіки та управління*: наук. журн. № 3 (3), Чернігів, 2015. с. 67 – 71.
18. Чебан Ю. Особливості обліку і контролю адміністративних витрат: теоретичні аспекти і напрями удосконалення: Економічні науки № 36, 76 с.
19. Гайдаєнко О., Малицька. І. Облік. Економіка. Менеджмент: наукові нотатки: міжн. збір.наук. праць, 2016. 84 с.
20. Аналіз витрат підприємства – URL: http://studopedia.com.ua/1_129743_temaanalizvitratpidpriemstva.html.
21. Горфинкеля В. Я. Швандара В. А. Экономика предприятия: 2012. 670 с.
22. Дронова А.Ю., Рентабельність як складова оцінки ефективності діяльності торговельних підприємств на ринку нафтопродуктів України : Економіка промисловості, 2011. С.140 – 146
23. Лепьохіна О.В., Рентабельність підприємства і механізм управління розподілом прибутку підприємств машинобудування: Вісник Університету банківської справи Національного банку України, 2011. С.108 – 111
24. Баринов В.А. Антикризисное управление: учеб. пособие: ФБК – ПРЕСС, 2010. 488 с.

25. Ефимова О.П. Белова С.О. Рентабельность гостиничного комплекса и методика ее оценки: Потребительская кооперация, 2010. С.58 – 62
26. Шийка О. Б. Вдосконалення обліку адміністративних витрат: теоретичний і практичний аспект: Львів, 46 с.
27. Фурсова Д. М. Стан і шляхи удосконалення обліку адміністративних витрат: Харків, 2017.
28. Грабова Н. М. Бухгалтерський облік у галузях народного господарства: КНЕУ, 2003. 203 с.
29. Ловінська Л.Г., Жилкіна Л.В., Голенко О.М. Бухгалтерський облік: КНЕУ, 2002. 370 с.
30. Артюшок К. А. Облік та аудит адміністративних витрат господарюючого суб'єкта (на прикладі лісогосподарських підприємств Рівненської області) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук : спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». Київ, 2005. 213 с.
31. Привалова І.І., Бурденко І.М. Облік та аналіз адміністративних витрат на прикладі Дочірнього підприємства «Завод обважнених бурильних та ведучих труб». *Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України*: збірник матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. (м. Суми, 21 – 22 лист. 2019 р.). Суми, 2019. С. 125 – 129.
32. Андрющенко Н. С. Формування інформації про адміністративні витрати в управлінському обліку: Облік і фінанси АПК, 2010. – URL: <http://www.nbuuv.gov.ua>.
33. Загородній А. Г., Партин Г. О. Бухгалтерський облік: Основи теорії та практики: 2009. 422 с.
34. Безверхий К. В. Удосконалення обліку непрямих витрат у частині витрат іншої операційної діяльності підприємства: *Облік, контроль та аналіз на підприємствах АПК: стан та перспективи розвитку*: Зб. тез доп. міжнарод. наук.-практ. конф. Вінниця, 2010. С. 8-10.

35. Сопко В. В., Завгородній В. П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: підруч. для студ. вищ. навч. закл.: КНЕУ, 2004. 412 с.
36. Партин Г. О., Загородній А. Г. Управлінський облік: навч. посібник: Знання, 2007. 303 с.
37. Школьник І. О., Боярко І. М., Дейнека О. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб.: Центр учбової літератури, 2016. 368 с.

Додаток А

SUMMARY

Pryvalova I. I. Accounting and Analysis of Administrative Expenditure – Masters-level Qualification Thesis. Sumy State University, Sumy, 2019.

The master's thesis focuses on the organization of accounting and analysis of administrative costs. The main aim of this research is to recommendations to improve the accounting and analysis of administrative costs.

Keywords: administrative expenses, analysis, accounting, enterprise, management, accounting.

АНОТАЦІЯ

Привалова І. І. Облік та аналіз адміністративних витрат – Кваліфікаційна магістерська робота. Сумський державний університет, Суми, 2019 р.

У роботі досліджено організацію обліку та аналізу адміністративних витрат. Основною метою цього дослідження є розробка рекомендації щодо удосконалення обліку та аналізу адміністративних витрат.

Ключові слова: адміністративні витрати, аналіз, бухгалтерський облік, підприємство, управління, облік.